

RECENZIJIA INTERAKTIVNOG MULTIMEDIJSKOG INTERENT PORTALA ZA UČENIKE OSNOVNIH ŠKOLA „EDUVIZIJA“

Autori: Autorski tim „Eduvizija“, Zagreb, 2010.

Vlasništvo i održavanje portala: OZ vizija d.o.o., Jukićeva 6, 10 000 Zagreb, Hrvatska

1. PODACI O RECENZENTU:

Prof. dr. sc. Milan Matijević

Znanstvenoistraživačko zvanje: *redoviti profesor u trajnom zvanju*

Matična ustanova: *Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu*

Adresa stanovanja: *Zagreb, Vladimira Filakovca 7*

Jedinstveni matični broj: 1902951334003

Matični broj znanstvenika ili nastavnika: **99513**

2. PRIKAZ MULTIMEDIJSKOG INTERAKTIVNOG PORTALA NA INTERNETU „EDUVIZIJA“

Internetski portal Eduvizija, aktivan od 22. 01. 2010. godine i predstavlja prvi takav specijalizirani portal u Hrvatskoj namijenjen učenicima od 5. do 8. razreda osnovne škole.

Sadržaji Eduvizije prate službeni nastavni plan i program Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa iz predmeta biologija, kemija, fizika i matematika za 7. i 8. razred osnovne škole te matematike za 5. i 6. razred.

Na portalu se trenutno nalazi više od 500 nastavnih lekcija u trajanju duljem od 60 sati. Sve lekcije prezentirane su audio-vizualno odnosno multimedijски (govor, filmski zapis, statične fotografije, animirani prikaz, statične i dinamične prezentacije, tekst, glazba). Svaka lekcija ima rubrike koje učeniku omogućuju da sadržaje učenja ponovi, utvrdi, proširi i provjeri zapamćeno – odgovarajući na pitanja u kvizu uz svaku lekciju. Putem predmetnog foruma učenik može komunicirati sa svojim vršnjacima, članovima Eduvizije, virtualnim nastavnikom, razmjenjivati iskustva i informacije vezane uz učenje pojedinog predmeta, ali i obratiti se za pomoć predmetnom nastavniku iz stručnog tima Eduvizije.

Sadržaji su prvenstveno namijenjeni učenicima za njihov samostalan rad i istraživanje kod kuće, ali autori portala vjeruju da oni mogu svojom atraktivnom multimedijom kvalitetno dopuniti i poboljšati obrazovni proces te tako biti od velike pomoći i nastavniku.

Eduvizija se posebno obraća i roditeljima svojih članova. Aplikacija Moodle u kojoj su sadržaji obrađeni i didaktički dizajnirani, omogućuje roditeljima sudjelovanje u savladavanju nastavnih zadataka od strane svoje djece, da prate kada se, koliko dugo i s kakvim rezultatom njihovo dijete zadržalo uz određeni sadržaj (nastavni predmet) na Eduviziji i s kakvim uspjehom (kviz).

Eduvizija je sigurno mjesto na internetu, djelić cyberprostora, u kojemu boravak učenika neće biti izgubljeno vrijeme.

Vjerujemo da će projekt Eduvizija proširiti granice svakodnevnog, individualnog i neformalnog obrazovanja, usmjeriti mlade generacije na istraživanje i kreativno korištenje medija 21. stoljeća, te da ćemo poticati i nastavnike na inovativne pristupe obrazovnom procesu.

Autorski tim Eduvizije zamislio je čitav projekt kao dopunsko nastavno sredstvo i izvor znanja za učenike osnovnih škola. Zamisao je da se učenicima koji to žele omogućiti korištenje usluga virtualnog učitelja u svom stanu u vrijeme kada i koliko im odgovara. Za te usluge treba platiti članarinu između 150 i 350 Kn, ovisno o očekivanim sadržajima, izabranim predmetima i razredima koji pohađaju.

Pojedine lekcije iz nastavnih predmeta fizika, kemija, biologija i matematika prate sljedeći načini prezentacije sadržaja i aktivnosti učenika: Video prezentacija s trajanjem od 3 do 5 minuta, Tekst lekcije (obično jedna stranica teksta), Zapamti (teze o sadržajima učenja), Doznaj više (neka zanimljivost za život), Kviz (pitanja za samoprovjeravanje) te Forum (dostupan samo članovima Eduvizije).

Za matematiku je didaktički sadržaj i dizajn softvera nešto drukčiji: Video (nastavnik objašnjava postupno rješavanje egzemplarnog zadatka), Zadatak (jedan ili više zadataka za samostalno vježbanje, po analogiji na zadatak koji je objasnio virtualni nastavnik), Upamti (osnovne definicije, formule, pojmovi) i Forum.

3. STRUČNO MIŠLJENJE O MULTIMEDIJSKOM PROJEKTU – PORTALU

Učenje je individualan čin koji se odvija ako su osigurane odgovarajuće individualne aktivnosti svakog subjekta koji uči. Ovo jednako vrijedi za nastavne predmete i područja iz znanstvenog područja nastavnog programa te za područje stjecanja motoričkih vještina. Portal u osnovi ima bogat multimedijски materijal, ali je osigurana i interaktivnost subjekata koji uče s davateljima obrazovnih usluga putem foruma u kojem mogu aktivno sudjelovati svi korisnici usluga portala „Eduvizija“.

Polazi se od pretpostavke da današnje generacije učenika žive u drugom medijskom okruženju od onog prije deset ili više godina te da imaju potrebu i pravo koristiti druga didaktička rješenja za stjecanja prirodnoznanstvene i matematičke pismenosti. Informacijsko-komunikacijska tehnologija se tu javlja i kao sadržaj učenja i kao nositelj tehnologije učenja i poučavanja. Od samih početaka obveznog školovanja, od vremena kada je zaživio razredno-predmetni sustav školovanja, na sceni je i želja da se svakom učeniku omogućiti individualizirano učenje. Zbog masovnosti (velikog broja subjekata koji uče) te malog broja subjekata koji su kompetentni za njihovo poučavanje i ograničenih medijskih resursa, ta želja je ostajala uglavnom neostvariva. Novi mediji (komunikacijska revolucija!), prije svega Internet sa svim interaktivnim i multimedijским mogućnostima prezentiranja sadržaja učenja i komuniciranja subjekata koji uče međusobno, te tih subjekata s virtualnim poučavateljima, treba koristiti za obogaćivanje nastavne komunikacije u školi, ali i u izvanškolsko vrijeme. Valja imati na umu činjenice da sudionici obveznoga školovanja provode u školi manje od polovine vremena jedne godine (175 : 190 dana!). Dakle, više dana u godini djeca i mladi ne odlaze u školu, a svjesni smo nužnosti cjeloživotnoga učenja koje se događa u školi (nastava) te izvan škole (neformalno i informalno učenje). Mnogi polaznici obvezne škole su spremni dio izvannastavnog i izvanškolskog vremena posvetiti sustavnom samoobrazovanju i stjecanju kompetencija važnih za život.

Također mnogo je roditelja koji su spremni investirati novac i vrijeme u kvalitetno obrazovanje svoje djece. Svaki multimedijalni i interaktivni program i portal može znatno obogatiti i učiniti atraktivnim i privlačnim današnjim generacijama djece i mladih. To su prepoznali autori portala „Eduvizija“ te odlučili ponuditi na hrvatsko tržište jedan model virtualne nastave i virtualne škole, po uzoru na slične projekte koji se nude diljem svijeta na svjetskoj računalnoj mreži – internetu!

Ponuđeni portal pod nazivom „Eduvizija“ mogu učenici osnovne škole koristiti i samostalno, ali su kreatori imali u vidu uporabu od strane učenika uz nadzor i poticanje od strane roditelja ili nekog člana obitelji. Naravno, taj software može predstavljati i dopunu, odnosno pomoćni medij, stručnim osobama koji se pojavljuju u ulozi privatnih instruktora (studenti, honorarni učitelji, neki školovani članovi obitelji i sl.). Dakle, vjerojatno će neki učenici moći usluge ove platforme koristiti bilo kada i bilo gdje i moći učiti bilo što (engl. *Whatever, Whenever, Wherever*), ali će vjerojatno većina osnovnoškolaca trebati pomoć odraslih ili školovanih članova obitelji. Sve to upućuje na mogućnost organiziranja raznih pedagoških i psiholoških istraživanja u svrhu objašnjavanja i iznalaženja najboljih načina pružanja učenikima pomoći pri učenju.

Može se pretpostaviti da bi se portal Eduvizija mogao staviti i u funkciju potpore samostalnog učenja odraslih polaznika programa za osnovno obrazovanje odraslih.

4. ZAKLJUČNO MIŠLJENJE I PRIJEDLOG

Smisao je multimedijalnosti kao komunikološkog fenomena te multimedije kao konkretnog proizvoda utemeljenog na spoznaji tog fenomena, da se različiti načini prikaza činjenica ili procesa međusobno dopunjuju i obogaćuju u djelovanju (zvuk, tekst, slika, filmski zapis, crtež, animacija itd.). Na portalu Eduvizija dizajneri i kreatori softwarea nastoje uvažiti te spoznaje i pružaju učenikima raznovrsnost u prikazivanju podataka, uz očekivanje da učenici uz te prezentacije i instrukcije sudjeluju u nekoj aktivnosti, koja nije samo gledanje i slušanje nego i razmišljanje, rješavanje problema, analiziranje, zaključivanje, kritičko mišljenje. Sve to otvara mnoga pitanja koja mogu biti predmetom pedagoških i metodičkih istraživanja, a da bi se nešto istraživalo mora postojati. Zato treba odati priznanje stručnjacima okupljenim na ovom projektu te im pružiti potporu za daljnji rad na razvoju ovog portala i pratećeg softwarea.

Ovo bi moglo temeljito promijeniti mjesto udžbenika u nastavi i cjeloživotnom obrazovanju, zatim odnos nastavnikova poučavanja i samostalnog učenja, pa je i to jedan od razloga da se pruži podrška razvoju ovog modela poučavanja, odnosno pružanja individualne instruktivne pomoći učenikima obvezne osnovne škole.

Postoji više nastavnih predmeta i područja za koje je već sada upitna opravdanost pripreme udžbenika (ili je mala populacija korisnika, ili se radi o nastavnom području koje je podložno čestim promjenama znanja i novih spoznaja itd.). Osim toga, postoje brojne životne situacije koje sprečavaju neke učenike u dobi obveznog školovanja da svakodnevno fizički nazoče svim aktivnostima u učionici (dugotrajnija liječenja, česta putovanja roditelja ili radi bavljenja sportom). I to bi mogao biti dobar razlog da se pruži podrška i razni vidovi potpore timu koji razvija ovu platformu i izrađuje digitalni materijal za potrebe poučavanja i individualnog učenja učenika osnovne škole.

Naravno, ima mnogo razloga da se ovaj projekt i portal proširi i na pružanje instruktivne pomoći učenikima srednjih škola, ali je teško očekivati da će se nekoj tvrtki ili pojedincu isplatiti takva investicija bez odgovarajuće državne potpore. Ovo se može shvatiti i kao poziv državnim organima da

potiču ovakve projekte finacijski i preporukama školama, a roditeljima i nastavnicima da svakodnevni rad u školi i učenje kod kuće obogate korištenjem ovakvih usluga.

Autorskom timu se može preporučiti rad na obogaćivanju portala atraktivnim sadržajima koji potiču na učenje (anegdote, karikature, vicevi, zanimljivosti iz svijeta, enciklopedijske informacije...

Može se pretpostaviti da će ovaj portal s pratećim prezentacijama i sadržajima predstavljati izazov nastavnicima i stručnjacima da preispituju postojeće metodičke pristupe te da istražuju prihvaćenost ove tehnologije od učenika različite dobi, spola i različitih stilova učenja.

Didaktička analiza svih segmenata (varijabli) koji su dostupni učenicima osnovne škole na ovom portalu daju nam mogućnost zaključiti da se portal Eduvizija može preporučiti kao dopunsko nastavno sredstvo u osnovnim školama te za samostalno učenje kod kuće.

Datum pisanja recenzije: 28. travnja 2010. godine

Potpis recenzenta

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. J. Stijepić', written in a cursive style.